

CLO กับการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และการ ประเมินผล

เรียบเรียงโดย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร สิบคำ

สาขาวิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การจัดการเรียนการสอนแบบตอบโต้ยุคใหม่ เนื่องจากผู้เรียนสมัยนี้มีสื่อให้ความรู้มากมาย อาทิ Google, Paper Online, YouTube เป็นต้น เพราะฉะนั้นผู้สอนต้องสอนอะไรที่แตกต่างไปจากที่ผู้เรียนไม่สามารถหาได้จากแหล่งความรู้ดังกล่าว ส่วนประกอบในการจัดการเรียนการสอนยุคใหม่ได้แก่

หลักการเขียน CLO

สิ่ง que ผู้เรียน รู้หรือสามารถทำได้หลังจบชั้นเรียน หรือจบรายวิชา (Intended Learning Outcomes, ILO หรือ Course Learning Outcomes, CLO) คือวงกลมสีฟ้า

1. เริ่มต้นด้วยคำกริยา (Action verb) ที่สามารถแสดงออกได้ วัดได้ในเชิงปริมาณและ/หรือเชิงคุณภาพ และประเมินผลได้
  2. มีก็ข้อก็ได้ แต่ CLO ที่ดีควรจะตอบ 1 PLO เท่านั้น
  3. อ้างอิงกับการจำแนกการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยในแต่ละด้านจะมีการจำแนกระดับความสามารถจากต่ำสุดไปถึงสูงสุดดังนี้
- 3.1 CLO ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

3.2 CLO ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

3.3 CLO ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ตัวอย่างการเขียน CLO ทุกด้าน

CLO ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ^{1/}	1. พยากรณ์ความต้องการโดยใช้เครื่องมือในการคำนวณที่ถูกต้อง 2. วางแผนการผลิต 3. เลือกใช้การจัดการวัสดุ 4. วางแผนความต้องการวัสดุ
CLO ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)	1. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จตรงเวลา
CLO ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)	1. ทำตามได้ 2. ลงปฏิบัติด้วยตนเองได้ 3. ทำซ้ำได้ และได้ผลที่มีแนวโน้มเหมือนเดิม

^{1/} ตัวอย่างเพิ่มเติมดูในไฟล์ Bloom's Taxonomy of Learning Domains: Cognitive Domain

สรุปการเขียน CLO แต่ละรายวิชา ให้ท่านไปดูว่าวิชาของท่านตอบ PLO ข้อใด และ PLO ข้อนั้นอยู่ในระดับใดของ Bloom's Taxonomy แล้วเอามาเขียนเป็น CLO ขึ้นต้นด้วย Action Verb

การออกแบบการเรียนรู้

วงกลมสีเขียว ทำอย่างไรถึงจะให้ผู้เรียนตั้งใจและสนใจเรียน เพื่อตอบสนอง CLO ที่กำหนดไว้ ภายใต้ธีมที่ว่าด้วย *“Tell me something that I can’t google”* เทคนิคการสอนดังตารางข้างล่างพร้อม คำอธิบายให้ท่านเลือกนำไปใช้ในรายวิชาของท่าน

1	Portfolio	แฟ้มสะสมผลงาน
2	Demonstration	การสาธิต
3	Laboratory	การทดลองจริง/ลงมือปฏิบัติจริง
4	Logbook/Journal	สมุดบันทึกการทำงาน/สมุดบันทึกเข้าชั้นเรียน
5	Simulations/ Role Plays	จำลองสถานการณ์/บทบาทสมมติ
6	Assignments	มอบหมายงาน
7	Term Projects	โครงการประจำเทอม
8	Case Studies	กรณีศึกษา
9	Oral single/group Presentation (oral assessment)	การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนเดี่ยว/กลุ่ม
10	Oral Questions (oral assessment)	การตั้งคำถาม
11	Personal Interviews	การสัมภาษณ์
12	Peer assessment	การประเมินผลล่งหน้า
13	Self-assessment	การประเมินตนเอง
14	Exam/Tests (Open Book)	การสอบ/แบบทดสอบ (แบบเปิดหนังสือ)
15	Exam/Tests (Closed Book)	การสอบ/แบบทดสอบ (แบบปิดหนังสือ)
16	Case-based learning	ศึกษาบทเรียนล่งหน้า-ศึกษาจากกรณีศึกษา-หาข้อมูล เพิ่มเติม-สรุปเป็น case
17	Problem-based learning	ระบุปัญหา-ระดมสมองเพื่อแก้ปัญหา-วางแผนการเรียนรู้ ด้วยตนเอง-สรุปองค์ความรู้
18	Problem solving	การคำนวณ
19	Design thinking	มีพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น
20	Collaborative learning	เรียนที่บ้าน ทำงานที่โรงเรียน
21	Jigsaw classroom	จัดโต๊ะนั่งเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อสร้าง Home group -แบ่ง กิจกรรมการเรียนรู้ให้สมาชิกในกลุ่มคนละเรื่อง - สมาชิก

		ในกลุ่มศึกษาและทำความเข้าใจงานที่มอบหมาย - ให้สมาชิกทุกกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อเดียวกันนั่งด้วยกัน เพื่อสร้าง Expert group - ให้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน - สมาชิกแต่ละคนกลับ Home group ของตนเอง - สรุปความรู้ที่เรียนมาจาก Expert group ให้สมาชิกใน Home group ของตนเองฟัง
22	Think-pair(group)-share-Square	แบ่งกลุ่มตามหัวข้อบทเรียน-ให้แต่ละกลุ่มคิดหรือเรียนรู้หัวข้อที่ได้รับมอบหมาย-ให้สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกันแล้วแชร์ความรู้ที่มีต่อกัน-ให้สมาชิกกลับกลุ่มเดิมแล้วแชร์ความรู้ที่ได้รับต่อกลุ่มของตนเอง-ให้สมาชิกในกลุ่มแชร์ความรู้ต่อห้องเรียน

การประเมินผล (Assessments)

วัตถุประสงค์ของการประเมินผล (วงกลมสีแดง)

1. เพื่อสะท้อนผลการสอน (Formative feedback) ในระหว่างการเรียนรู้การสอน เพื่อวัดความก้าวหน้าและช่วยพัฒนาการเรียนรู้เป็นการปรับปรุงทั้งผู้เรียน และผู้สอน
2. เพื่อตัดสินนักศึกษา (Summative grading) เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้การสอน เพื่อตัดสินคุณภาพว่าสมควรผ่านหรือไม่

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	Formative Assessment (การประเมินผลย่อย)	Summative Assessment (การประเมินผลสรุป)
ความหมาย	การประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา	การประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ เพื่อตัดสินคุณภาพ
เวลา	ระหว่างดำเนินการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการเพื่อตัดสินคุณภาพ
การวัด	เน้นกระบวนการในการเรียนรู้	เน้นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้/ผลการเรียนรู้
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	สะท้อนตัวผู้เรียน	เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้
การวินิจฉัย	ระบุข้อบกพร่องเพื่อการปรับปรุง	ตัดสินผล ให้คะแนน ให้เกรด
รูปแบบการวัด	ปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	เข้มงวด

มาตรฐานการวัด	มุ่งมั่นเพื่อผลลัพธ์ที่ดี	จำแนกผู้เรียน
วัตถุประสงค์	เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	แข่งขันเพื่อหาฝีมือเลิศ

การประเมินผลแบบ Formative หรือการประเมินผลระหว่างการเรียน ถ้าเป็นวิชาคำนวณควรมี making schemes ซึ่งคือการเฉลยข้อสอบพร้อมคำนำหน้าคะแนนที่ผู้สอนกำหนดไว้ หากเป็นงานมอบหมายควรใช้ rubric (Rubrics) ซึ่งแบ่งเป็น rubric แบบภาพรวม (Holistic rubrics) หรือแบบแยกส่วน (Analytic rubrics) ก็ได้

รูบริกแบบภาพรวม (Holistic rubrics)

คะแนน	ความหมาย
4	เข้าใจอย่างสมบูรณ์ คำตอบครบทุกประเด็นที่ต้องการ
3	เข้าใจค่อนข้างมาก คำตอบครบทุกประเด็น
2	เข้าใจบางส่วน คำตอบมีประเด็นส่วนใหญ่
1	เข้าใจเล็กน้อย มีประเด็นที่ต้องการบ้าง
0	ไม่เข้าใจ คำตอบขาดประเด็นที่ต้องการ

รูบริกแบ่งแยกส่วน (Analytic rubrics)

เกณฑ์การให้คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
การเลือกสูตรมาใช้			เลือกสูตรถูกต้อง	เลือกสูตรไม่ถูกต้อง
การแทนค่าลงในสูตร	แทนค่าได้ถูกต้องสมบูรณ์	แทนค่าถูกต้อง มีผิดพลาดเล็กน้อย	แทนค่าถูกต้อง บางส่วน มีผิดพลาดมาก	แทนค่าไม่ถูกต้อง
คำตอบ การปิดทศนิยม การเขียนคำตอบ	คำตอบถูกต้องสมบูรณ์	คำตอบถูกต้อง ปิดทศนิยมตามความเหมาะสม หน่วยวัดถูกต้อง	คำตอบถูกต้อง ขาดการปิดทศนิยม ขาดหน่วยที่เหมาะสม มีผิดพลาดมาก	คำตอบผิด
การเขียนกราฟและการแปลความหมาย	ถูกต้องสมบูรณ์	ผิดพลาดเล็กน้อย	ถูกต้องบางส่วน	ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่าง ฐปริก วิชา วก341 วิศวกรรมกระบวนการแปรรูปสภาพผลผลิตเกษตร

ประเด็น	เกณฑ์การให้คะแนน					ประเมิน ตนเอง	เพื่อน ประเมิน	ผู้สอน ประเมิน
	5	4	3	2	1			
รูปแบบ ชิ้นงาน เช่น PPT, VDO, Mind map, Flowchart รายงานทาง วิทยาศาสตร์	-รูปแบบ ชิ้นงาน ถูกต้อง ตามที่ กำหนด -รูปแบบ แปลกใหม่ น่าสนใจ -มีขนาด เหมาะสม -รูปภาพมี สีสันสวยงาม -รูปภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหา	-รูปแบบ แปลกใหม่ น่าสนใจ -มีขนาด เหมาะสม -รูปภาพมี สีสัน สวยงาม -รูปภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหา	-มีขนาด เหมาะสม -รูปภาพมี สีสัน สวยงาม -รูปภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหา	-รูปภาพมี สีสัน สวยงาม -รูปภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหา	-รูปภาพ สัมพันธ์ กับเนื้อหา			
ภาษา	-ใช้ภาษา ถูกต้องตาม หลักไวยากรณ์ กระชับ สื่อ ความหมาย ชัดเจน -ประโยค สอดคล้อง กับเนื้อหา -ไม่บกพร่อง ในการใช้คำ (สะกดคำ ตรง ความหมาย	-ประโยค สอดคล้อง กับเนื้อหา -ไม่ บกพร่องใน การใช้คำ (สะกดคำ ตรง ความหมาย เหมาะสม) -มีการเว้น วรรค ใช้คำ ย่อถูกต้อง -มีการใช้ ภาษาอย่าง	-ไม่ บกพร่องใน การใช้คำ (สะกดคำ ตรง ความหมาย เหมาะสม) -มีการเว้น วรรค ใช้คำ ย่อถูกต้อง -มีการใช้ ภาษาอย่าง เหมาะสม	-มีการเว้น วรรค ใช้คำ ย่อถูกต้อง -มีการใช้ ภาษาอย่าง เหมาะสม	-มีการใช้ ภาษา อย่าง เหมาะสม			

	เหมาะสม) -เว้นวรรค ใช้ คำย่อถูกต้อง -มีการใช้ ภาษาอย่าง เหมาะสม	เหมาะสม						
เนื้อหา	-สรุปข้อมูล ได้อย่าง สมเหตุสมผล -เนื้อหา ถูกต้อง เรียบ เรียงความ คิดอย่างเป็น ระบบ -เนื้อหา เป็นไปตามที่ กำหนด -มี รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง	-เนื้อหา ถูกต้อง เรียบ เรียงความ คิดอย่าง เป็นระบบ -เนื้อหา เป็นไป ตามที่ กำหนด -มี รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง	-เนื้อหา เป็นไป ตามที่ กำหนด -มี รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง	-มี รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง กับข้อหัว	-เนื้อหา สอดคล้อง กับข้อหัว			
เวลา	ส่งงาน ภายในเวลา ที่กำหนด	ส่งงานช้า กว่ากำหนด 1 วัน	ส่งงานช้า กว่ากำหนด 2 วัน	ส่งงานช้า กว่ากำหนด 3 วัน	ส่งงานช้า กว่า กำหนด เกิน 3 วัน ขึ้นไป			

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2562. Active Learning Workshop. ใน การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ Active Learning Workshop ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ วันอังคารที่ 5 พฤศจิกายน 2562.

สุนทร สืบคำ. 2562. **แบบประเมินผลชิ้นงาน** วิชา วก 341 วิศวกรรมการแปรสภาพทางการเกษตร ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2561. สาขาวิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้